

Poul Andræ: *Geheimeraadinde Andræ's politiske Dagbøger*, udgivne med Bidrag til Belysning af de i Dagbøgerne nævnte Personer og Begivenheder. 2. Bind. Fra Marts 1856 til Maj 1857. G. B. N. F. København.

Første Bind af disse Dagsbogsop-tegnelser fra Maj 1855 til Marts 1856 udkom 1914, og fortsættes nu i et andet Bind, som særlig omhandler de 7 Maaneder, hvor Andræ meget mod sin Villie havde overtaget Kønseils-præsidiat. Det maa i høj Grad anbefales Kvinder at læse denne Bog, som ikke alene i korte Træk tegner os en Række af hin Tids politiske Fysiognomier, men samtidig giver os et levende Indtryk af den Hustru, som, til Trods for alle de Pligter, hendes Husførelse baade indadtil og udadtil paalagde hende, fandt Tid til at gøre disse Optegnelser, som er blevne en uvurderlig Kilde for Studiet af de indre politiske Forhold herhjemme, som kom til at danne et Slags Forspil for Tragedien i 1864.

Hørup skrev i 1894 om Fru Andræ's Optegnelser: »Mangen Ægtemand vilde det vist løbe koldt ned af Ryggen ved Tanken om, at hans Hustru havde en Notebog under Forklædet, og det er ikke usandsynligt, at den samme Forestilling vilde lægge et vist Tryk paa Vennernes altfor utvungne Selskabelighed. Det er derfor overmaade klogt af Fru Andræ, at hun har holdt sine Notitser for sig selv.»

Det er som oftest ved Eftermiddagskaffen i det Andræske Hus, at Andræ og hans politiske Venner mødes og debatterer den politiske Situation, der særlig præges af den ejendommelige Særstilling, Scheele indtager i Ministeriet, paa Grund af sit

fortrolige Forhold til Grevinde Danner og Frederik d. 7de, et Forhold, som i det offentlige Omdømme forskaffer ham Titlen »Husminister«. Men er Andræ ikke hjemme til Kaffe-tid, eller kommer en Politiker paa Besøg udenfor denne Tid, er Fru Andræ Kvinde for at tage en politisk Diskussion op, ligesom hun heller ikke ved Sammenkomsterne indskrænker sig til den opmærksomme Tilhørers Rolle. —

Man erfarer ogsaa af disse Optegnelser, at Fru Andræ er en hyppig Gæst i Rigsraadet, hvor hun undertiden tager sine smaa Sønner med. Hun er ikke bange for at kritisere sin Mand, naar han ikke tilfredsstiller hende. »Andræ talte mindre godt end sædvanlig«, skriver hun saaledes et Sted. Monrad kalder hun: »en stor Dramatiker«. Monrad ligesom Tscherning nyder forøvrig megen ringe Anseelse i den Andræske Kreds, herom vidner følgende Udtalelse af Andræ, som hans Hustru ogsaa har optegnet: »De to Mænd, som har gjort den konstitutionelle Udvikling i Danmark størst Skade, er Monrad og Tscherning.«

At Fru Andræ imidlertid ved Siden af at have været sin Mands fortrolige i hans politiske Virksomhed, og selv en skarp Iagttagere af sin Tids politiske Personligheder og Foreteelser, ogsaa har været en dygtig Husholder og en kærlig Moder, fremgaar af mange Smaa bemærkninger i Dagbogen ind imellem de politiske Optegnelser. Et Sted staar saaledes: »Poul Børneselskab; hvori han ganske ene fungerede som en opmærksom lille Vært.« Og et andet Sted: »Idag Børnene ude hos Tante Fanny for at være behjælpelige med Syll-

ning og Knicksbagning. — De bar en lille Kurv med Solbær med hjem til mig, meget stolte over ikke at have rørt ét paa Vejen.«

Fru Andræ's Billede, saaledes som det tegner sig for os gennem hendes Dagbøger, viser os en Kvinde, som forenede i sig de samme betydelige Egenskaber, som Fremtiden vil kræve af den valgberettigede Hustru og Moder, derfor bør denne Bog og dens Forgænger læses med Opmærksomhed af Nutidens kvindelige politiske Borgere. c—c.

Næste Fællesmøde.

I Anledning af, at Aalborgkredsen, som det fremgaar af en Artikel i sidste Nr. af Kv. og Sf., allerede er i Færd med de økonomiske Forberedelser til næste Fællesmøde, vil jeg gerne herved henstille til Overvejelse, at dette og fremtidige Fællesmøder i det hele taget indskrænkes til kun at vare to Dage. En saadan Indskrænkning vilde sikkert i ikke ringe Grad formindske baade Besvær og Udgift for den Kreds, der skal være gæstfri Vært; den vilde ogsaa gøre det betydelig lettere for mange af de Delegerede at overvære hele Mødet; og mon ikke nok et tilstrækkeligt Program kan lade sig gennemføre paa de to Dage? Saa vidt mig bekendt bruger andre Foreninger ikke længere Tid. Det skulde glæde mig, om nogen her i Bladet vil udtale sig om dette Spørgsmål.

Viborg, 6. November 1916.

Katr. Alstrup.

Formandsskifte.

Hjarup: Johanne Hansen i Stedet for Dagny Straarup.

Ingstrup: Maren Roed i Stedet for Helga Mørch-Rubæk.

Nr. Lyndelse: Karen Kirstine Jørgensen i Stedet for Marie Møller.

Rødby: Lærerinde Elna Ohlson i Stedet for Marie Knudsen.

Uldum: Margrethe Dahl-Jespersen i Stedet for Harriet Daugaard.